

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

για την κατατεθείσα τροπολογία 91/5 21.11.2019 στο σχέδιο νόμου «Απελευθέρωση αγοράς ενέργειας, εκσυγχρονισμός της ΔΕΗ, ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ και στήριξη των ΑΠΕ»

22 Νοεμβρίου 2019

Το παρόν υπόμνημα αναφέρεται σε διατάξεις της τροπολογίας 91/5 21.11.2019 που αφορούν τις Α.Π.Ε. εκτός από το Άρθρο 1, το οποίο έχει αναλυθεί στη συνοδευτική επιστολή.

Συνοπτικά, εκφράζεται η ανησυχία ότι η παρ. 1 του Άρθρου 1 μπορεί να οδηγήσει σε συμψηφισμό ποσών που οφείλουν οι Προμηθευτές ή οι Διαχειριστές στον ΕΛΑΠΕ με ποσά που τους οφείλονται από την αγορά ή άλλους υπόχρεους. Αν αυτό συμβεί θα δημιουργηθεί σημαντικό πρόβλημα στην ομαλή χρηματοροή στον ΕΛΑΠΕ και θα ακυρωθεί επί της ουσίας η θετική διάταξη του άρθρου 4, παρ. 5 του ν. 4585/2018. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτός θα πρέπει να εξεταστεί να απαλειφθεί από τη διάταξη της παραγράφου 1 του Άρθρου 1 κάθε αναφορά στον ΔΑΠΕΕΠ.

Πέραν αυτού:

- 1) Με το **Άρθρο 3, παράγραφο 2** ενδύονται την ισχύ νόμου δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες λύεται η Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης. Θεωρούμε ότι για λόγους ευελιξίας και ταχύτητας **τέτοια ζητήματα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω κανονιστικών υπουργικών αποφάσεων.**

Επί της ουσίας, θέτουμε υπόψη σας, ότι η ΕΛΕΤΑΕΝ κατά το παρελθόν είχε υποβάλει στις αρμόδιες αρχές την πρόταση όπως η παρέλευση της προθεσμίας ενεργοποίησης της σύνδεσης σταθμού που έχει επιλεγεί σε ανταγωνιστική διαδικασία, να μην οδηγεί σε άμεση λύση τη Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης αλλά σε σταδιακά αυξανόμενη κλιμάκωση ποινών (π.χ. μείωση της λειτουργικής προσαύξησης). Αυτή η πρόταση ήταν ιδιαίτερα σημαντική διότι το σημερινό καθεστώς (που επαναλαμβάνεται με την παρ. 2.β της εισαγόμενης ρύθμισης) δεν λαμβάνει υπόψη (ι) την πραγματική κατάσταση από πλευράς υλοποίησης που θα έχει βρεθεί το έργο του οποίου θα διακοπεί βιαίως η Σύμβαση και (ιι) το γεγονός ότι η ενεργοποίηση της σύνδεσης δεν είναι αποκλειστικά ευθύνη του παραγωγού αλλά είναι και του αρμόδιου Διαχειριστή.

- 2) α) Με το **άρθρο 4**, αντιλαμβανόμαστε ότι επιδιώκεται να μπει τάξη στη δύσκολη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί με τις απανωτές ρυθμίσεις για ποικίλες προτεραιότητες που ισχύουν ή υπονοούνται ή ίσχυσαν κατά το παρελθόν. Προφανώς, συμφωνούμε επί της αρχής με αυτή την προσπάθεια. Λόγω όμως της σημασίας της εισαγόμενης διάταξης, θα παρακαλούσαμε να υπάρξει άνετη και αναλυτική διαβούλευση πριν την έκδοση της προβλεπόμενης απόφασης που θα καθορίζει τις προτεραιότητες.

Ιδανικά, λόγω του μεγάλου εύρους των εξουσιών που παρέχονται, θα επιθυμούσαμε να εξετάσετε **η διάταξη αυτή να ψηφιστεί μαζί με τη δημοσιοποίηση του σχεδίου υπουργικής απόφασης, ώστε να μην υφίσταται ανησυχία για το περιεχόμενο των τελικών ρυθμίσεων.**

- β) Πιο σημαντικό είναι ότι θα πρέπει κατά την γνώμη μας, στην εισαγόμενη διάταξη νόμου, **να περιληφθούν τα κριτήρια που θα εφαρμόζονται (ή αποκλείονται) για το καθορισμό των προτεραιοτήτων** μέσω υπουργικής απόφασης. Τέτοιο κριτήριο θα μπορούσε να είναι το γενικότερο δημόσιο συμφέρον εφόσον αυτό τεκμηριώνεται.

- γ) Θα ήταν επίσης θετική η διευκρίνιση ότι η παρέκκλιση από το τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του αρ. 8 του ν.3468/2006 (η οποία μάλιστα επαναλαμβάνεται δις στην εισαγόμενη διάταξη στους στίχους 4 και 18) **δεν θα εφαρμοσθεί κατά τρόπο που να εισάγει δυσμενείς διακρίσεις ακρίτως.** Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη διάταξη από την οποία εισάγεται παρέκκλιση είναι εξόχως σημαντική για την ασφάλεια δικαίου και έχει ως εξής: «*Η προτεραιότητα στην έκδοση οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης και δέσμευσης του αντίστοιχου ηλεκτρικού χώρου τηρείται με βάση την ημερομηνία υποβολής πλήρους φακέλου από τον δικαιούχο στον αρμόδιο Διαχειριστή*».

- δ) Τέλος, αν και προκύπτει από τον τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 της διάταξης, **παρακαλούμε όπως ενθαρρυνθούν οι αρμόδιοι Διαχειριστές να συνεχίσουν ομαλά την έκδοση προσφορών σύνδεσης** και να μην αναστείλουν ή επιβραδύνουν το ρυθμό εργασίας ενόψει έκδοσης της απόφασης για τις νέες προτεραιότητες.

- 3) Με το **άρθρο 5 επανεπιβεβαιώνεται η επιβολή του Μεταβατικού Τέλους Ασφάλειας Εφοδιασμού (ΜΤΑΕ) και για το 2020. Είμαστε αντίθετοι σε αυτή την επιβολή** που συνιστά στην πραγματικότητα φορολόγηση των επιχειρήσεων Α.Π.Ε.

Πάντως με δεδομένο ότι η Κυβέρνηση επιμένει στην διατήρηση του ΜΤΑΕ, θεωρούμε θετική τη διακριτική μεταχείριση των έργων Α.Π.Ε. που έχουν ευθύνη εξισορρόπησης, αρκεί να διευκρινισθεί -έστω και με μια δήλωση κατά τη συζήτηση στη Βουλή – ότι για τα έργα αυτά το ΜΤΑΕ θα είναι όσο και των θερμικών σταθμών.

- 4) Με το **άρθρο 6**, διευρύνονται οι περιπτώσεις που επιτρέπεται τροποποίηση του τόπου εγκατάστασης. **Η διάταξη είναι μεν θετική αλλά παραμένει ακόμα περιοριστική.** Θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να καταλάβει και περιπτώσεις όπου μετά τη χορήγηση άδειας παραγωγής ή προσφοράς σύνδεσης γνωστοποιείται στον παραγωγό από τις αρμόδιες αρχές αναγνώριση δικαιώματος νομής, κατοχής ή διακατοχής.

Γενικότερα, όπως θα έχουμε την ευκαιρία να αναπτύξουμε και κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής για την απλοποίηση των διαδικασιών, αίτημα τροποποίησης του τύπου εγκατάστασης θα πρέπει να επιτρέπεται να υποβάλλεται ελευθέρως για οποιοδήποτε λόγο (ή τουλάχιστον για πάρα πολλούς άλλους λόγους) και όχι μόνο άπαξ και βεβαίως να αξιολογείται από την αρμόδια αρχή με βάση τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

- 5) Με τον άρθρο 7 ρυθμίζεται μια περίπτωση προφανούς αδικίας εις βάρος επενδυτών. Κατά τη διάταξη, αν μια άδεια εγκατάστασης έληξε, ενώ η υλοποίηση του έργου εμποδιζόταν από την έκδοση διοικητικής πράξης που αποδείχθηκε ότι ήταν παράνομη (και ως τέτοια ακυρώθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο), τότε η άδεια εγκατάστασης μπορεί να επανεκδοθεί. Η διάταξη είναι θετική και υποστηρίζουμε την ψήφισή της.

Θεωρούμε όμως ότι σε τέτοιες προφανείς περιπτώσεις, δεν θα έπρεπε καν να χρειάζεται νόμος αλλά θα όφειλε η διοίκηση, με θάρρος, να αποκαταστήσει την αδικία εις βάρος του πολίτη. Δυστυχώς, είναι πολλές και συνήθεις οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας που εμποδίζουν τους επενδυτές να επιτύχουν τις διάφορες αυστηρές προθεσμίες της νομοθεσίας με αποτέλεσμα να χάνουν άδειες και δικαιώματα χωρίς να ευθύνονται.

Επισημαίνουμε ότι οι προθεσμίες που τίθενται από τη διοίκηση προς το διοικούμενο προς ενέργεια του τελευταίου, αναστέλλονται αν κατά τη λήξη τους συμβαίνει γεγονός που συνιστά ανωτέρα βία, η δε αναστολή διαρκεί όσο διαρκεί και το γεγονός αυτό (ΣτΕ 367/2001, Γνμ ΝΣΚ 300/2007, 479/2006, 4888/2004, Γνμ ΝΣΚ 366/2008). Περαιτέρω, λόγω ανωτέρας βίας συνιστά και πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια ή και εν γένει συμπεριφορά της διοίκησης, η οποία περιάγει το διοικούμενο σε αδυναμία να εκπληρώσει υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο ή από άλλη διοικητική πράξη εντός της οριζόμενης προθεσμίας (ΔΕΚ C-50/92/18.3.1993, ΣτΕ 3438/1997, ΑΠ 476/1997 κλπ.). Η αναστολή δε της προθεσμίας επέρχεται αυτοδικαίως χωρίς να απαιτείται προηγούμενη σχετική γνωστοποίηση ή αίτηση του ενδιαφερομένου προς τη διοίκηση, καθόσον κάτι τέτοιο δεν προκύπτει ότι αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση, για την επέλευση της αναστολής ως συνέπειας του γεγονότος ανωτέρας βίας (ΣτΕ 924/1994, 2097/1979, 350/1990, Γνμ ΝΣΚ 488/2004). Τούτο δε ισχύει πολύ περισσότερο με βάση και την αρχή της νομιμότητας (χρηστής διοίκησης κλπ.) στην περίπτωση κατά την οποία το γεγονός της ανωτέρας βίας είναι γνωστό στη διοίκηση καθώς και στην περίπτωση που τέτοιο γεγονός συνιστά πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια ή και εν γένει συμπεριφορά αυτής που προέρχεται από την ίδια ή άλλη διοικητική αρχή στο πλαίσιο της υλικής αρμοδιότητάς της.